

פרוטוקול מס' 182

מישיבת ועדת העבודה ביום ז' באב תשל"ה - 9 ביולי 1975 בשעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

מ. ורטמן - ס"מ היו"ד
 י. ז. אמיר
 פ. גרופר
 מ. גז
 מ. דרובלס
 י. דרביצקי (יודין)
 א. לבנבראון
 ד. לוי
 א. לין
 מ. כהן
 ח. שמעוני

מזמנים:

חבר-הכנסת מ. שחל
 ח. רוטר
 מ. בוטון
 נ. שמאי
 י. ברק
 מר כפלאוי
 ת. פנחסוביץ
 מר גטניו

- המוסד לביטוח לאומי
 - המוסד לביטוח לאומי
 - המוסד לביטוח לאומי
 - משרד העבודה
 - משרד העבודה
 - משרד המשפטים
 - התאחדות התעשיינים

ס"מ מזכיר הוועדה: ר. שולביץ

דשמה: מ. הלנברג

סדר-היום:

1. התאמת שיעורים בהסכם ההטבה הסוציאלית בעקבות תיקון מס' 18 בחוק הביטוח הלאומי.
2. חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח-1968. צו בדבר הערכה מחדש של קיצבאות נכות ותלויים.
3. חוק דמי מחלה, תשל"ה-1975 - הצעת חוק מטעם חבר-הכנסת מ. שחל.

אני פותח את הישיבה ומברך את נציגי
המוסד לביטוח לאומי.

ס"מ היו"ר ס. ורטמן:

התאמת שיעורים בהסכם ההטבה הסוציאלית
בעסקות תיקון מס' 18 בחוק הביטוח הלאומי

ד. רוטר: מה שיש לפנינו איננו אלא התאמה
הנובעת כתוצאה משינויים במערכת חישוב
ההטבה הסוציאלית בעקבות המלצות ועדת בן-שחר.

בתיקון מס' 17 נקבעה תוספת לילדים
הראשון והשני, לקשישים הזכאים להט"ם ואם יש להם יותר ילדים - יוגדלו
קיציבות משפחות טרובות ילדים. מצב זה חייב אותנו להכניס מספר התאמות
במה שנוגע למספר התלויים בזמן ובאלמנה, כפי שהדבר נעשה בתיקון מס' 17.
נוסף לכך מתחייבות התאמות בגובה ההכנסה המובטחת לזכאים להט"ם. כל
מה שלפנינו לא בא לגרוע או להוסיף למקבלי הט"ם, הוצא בא דק להתאים את
השיעורים למצב הקיים כיום,

ניקח את המקרה השכיח ביותר של קשישים
ושאירים שרובם הם בודדים. גם פה אנחנו חוזרים ל-25% מהשכר הממוצע.
קטיגוריה אחרת היא קשיש שיש לו בן זוג תלוי - 37.5%, כמו בעבר. מתוך
280.000 מקבלי קיציבות זיקנה ושאיירים יש 265.000 שאין להם בכלל ילדים,
כלומר, יש להם רק בן זוג. לכל אלה נשאר השיעור בדיוק כמו בחוזה המקורי.
ההתאמות הן בסעיף 3 - לזכאי כאמור בפסקה 2 כלומר, בודד שיש לו בן זוג
תלוי וילד - 42.5% בהשוואה ל-47.5% בחוזה המקורי, כי יש נקודת קיציבה
תוספת שלה זכאי אותו זוג עם ילד, נקודת קיציבה שפירושה 100 לירות בחודש
יולי, מתוך שכר של 2.000 לירות אחרי תוספת יוקר. 42.5% המובטחים בהט"ם
פלום נקודת קיציבה כנראה יתנו 47.5% מהשכר הממוצע במשק, כולל תוספת
היוקר ביולי, שגם מקבלי הט"ם יקבלו אותה על ההכנסה המובטחת.

בקבוצה אחרת מדובר על זקן זכאי שלו
בן זוג ושני ילדים. ההצעה היא ל-47.5% בהשוואה ל-57.5%. מדובר על
47.5% פלוס שתי נקודות שהן 10% מן השכר הממוצע ועל-ידי כך שומרים על
הערך הנוכחי של ההכנסה המובטחת.

בסעיף 5 מדובר על זקן שאין לו בן זוג
אלא ילד אחד כלומר, אלמן או אלמנה עם ילד - 37.5% כמו שהיה עד כה.
אין כאן כל שינוי אפילו לא שינוי של צורה.

סעיף 6: זכאי שאין לו בן-זוג תלוי
אבל יש לו שני ילדים. בסעיף כזה הוא יקבל 42.5% פלוס שתי נקודות.
סעיף זה מתאים למצב המצויין בסעיף 3.

יש מקרים של יתומים כשרק היתום זכאי
לקיציבת שאירים וההורה איננו זכאי לה משום שהיה מבוטח או משום שנישא
בשנית או משום שהילד יתום משני הוריו. כשמדובר ביתום שאין לו הורה
טבעי זכאי ודק הילד זכאי אנחנו משאירים את השיעור של 25% כמו שהיה
בעבר ואין כאן כל שינוי, אפילו לא שינוי בצורה. כאשר מדובר בשני
ילדים שאין להם הורה טבעי - 37.5%, נוסף לזכות של הורה כמשמעותו בחוק
לקיציבת ילדים. בסעיף 9 מדובר על שלושה ילדים ויותר שהם יתומים משני
הורים, להם תשולם תוספת של 10% בעד כל ילד החל מהילד השלישי, נוסף
לשיעור של ההכנסה המובטחת שנקבעה בסעיף 8.

כאמור, ברוב המקרים מדובר על התאמה
בלבד ואנחנו שומרים על המצב הקיים בשינויים המחוייבים של התאמה לאינדקס
ופה ושם יש תוספת לקטיגוריה מסויימת.

ס. דרובלס: אני טבור שבסעיף 5 יש הרעה בהשוואה
לסעיף 2. אני טבור שזוג מבוזג צורך
פחות ממבוזג שיש עמו ילד, כי ההוצאות לילד טרובות יותר מאשר למבוזג.
השווין במקרה זה, בשיעור של 37.5% איננו נכון. הוא הדין בסעיף 7, בו
מקבל ילד שיעור של 25% כמו בודד מבוזג. לדעתי צריך להיות הברל בין ילד
למבוזג.

פ. דרובלס:

החברים בקיבוץ ובמושב שיתופי אינם זכאים להטבה סוציאלית. אני יכול אולי להבין את ההגיון בקביעה זו לגבי הקיבוצים אבל המצב במושב השיתופי הוא חמור. במושב השיתופי המשפחה מקבלת תקציב לפי מספר הנפשות. המושב השיתופי מחזיק אמנם, ברוב המקרים, את ההדדים. אבל הוא איננו חייב בכך. מדוע שלא יהיה תיקון שגם הורים שאינם עובדים ושאינם חיים במסגרת של קיבוץ או מושב שיתופי יהיו זכאים למה שזכאים אחרים?

א. לבנבראון:

אני מתייחס לסעיף 6. נראה לי שיחיד שיש לו שני ילדים מצבו קשה מצבו של זוג שיש לו ילד אחד. בסעיף 3 מדובר על 42.5% לזוג להם ילד אחד ובסעיף 6 מדובר על אותו שיעור, במקרה של יחיד שלו שני ילדים. לדעתי, צריך להגדיל את השיעור בסעיף 6.

והערה כללית: נכון היה לדאוג להטבה

בעת שנעשתה ההתאמה.

ד. רוטר:

לשאלותיו של חבר-הכנסת דרובלס: אנחנו לא הכנסנו שינוי בגובה ההכנסה המובטחת להורה שיש לו ילד ובהכנסה המובטחת לזוג מבוגר. זו נקודת המוצא, כך הדבר היה בנוי קודם.

המחוקק נתן דעתו לעובדה שכאשר ילד מגיע לגיל חינוך על-יסודי ההוצאות עבורו כבדות וגדולות יותר ולפיכך הונהגו דמי מחיה ליתומים בגיל 14 - 18. אם נביא בחשבון שתוספות אלה באות כתוספת, הרי הורה שיש עמו ילד בגיל 14 - 18 במסגרת לימוד על יסודי מקבל, נוסף לסכומים המצויינים כאן, 9% מן השכר הממוצע, כדמי מחיה, שפירושו כיום קרוב ל-200 לירות. אם נזכור עובדה זו הרי יש כאן העדפה בולטת בסכום לא קטן של הכנסה מובטחת של הורה שעמו ילד בגיל 14 - 18.

ילד בודד מקבל אותה הכנסה מובטחת שמקבל אדם מבוגר המקיים משק בית משל עצמו. מדובר ב-540 לירות לפני תוספת היוקר של חודש יולי. הסכום יגדל ל-600 לירות אחרי תשלום תוספת היוקר. אותו סכום מקבל ילד שהוא יתום משני הורים או שהורה איננו זכאי לתוספת אם כי הילד נמצא במסגרת של משפחה כנפש נוספת ויש לו הוצאות שוליות מפני שהוא מהווה חלק מן היחידה. הבאנו בחשבון את ההערות של חבר-הכנסת דרובלס ואמרנו: ניתן לילד הכנסה זהה לזו של מיניסום הקיום כמו לאדם המקיים משק בית משל עצמו. בכך נתנו העדפה לילד בודד אפילו הוא נמצא במסגרת משפחה אומנת או אצל קרובי משפחה או במסגרת מוסדית. הכסף משמש בחלקו לכיסוי הוצאות שוטפות ובחלקו - לביסוסו בעתיד.

אשר להערותיו של חבר-הכנסת דרובלס ביחס למשק שיתופי. עניין זה דורש לימוד. אני מתחייב, למועד שייקבע על-ידי הוועדה, לבדוק ולבחון את העניין, ביחוד במה שנוגע למושב שיתופי שם העזרה ההדדית איננה כמו בקיבוץ, לבדוק מה הכללים הנהוגים שם לגבי הט"ס, נביא את המימצאים שלנו לדיון ונראה מה צריך ומה ניתן לשנות.

מ"ם היו"ר מ. ורטמן:

תוך חודש - חודשיים נקיים דיון על סכלול השאלות המתעוררות בעקבות הדפוסה, במיוחד הממוצע ובאותה הזדמנות נוכל לדון גם במה שנוגע לבסיס ולחישוב השכר בשאלתו של חבר-הכנסת דרובלס.

ד. רוטר:

אשר להערותיו של חבר-הכנסת לבנבראון: יש שגיאת דפוס, בפסקה 6 צריך להיות קצבה לילד אחד - 42.5%.

מ"ם היו"ר מ. ורטמן:

נדמה לי ששכחנו מה צריך להיות הבסיס, נמוך או גבוה יותר? בוועדה התנהל ויכוח. הבורד הוא היוצר את הבסיס, הבה ניתן לבודד את האפשרות לבנות את היסוד, והגענו ל-25%. נדמה לי שעובדה זו נשכחה.

כאמור, נקיים בקרוב שיחה על סכלול השאלות של הבסיס של השכר הממוצע. צריך לזכור שמדובר באחוזים שאם אמנם קבועים אבל הסכומים המסתתרים מאחוריהם עולים מפעם לפעם. הביטוח הלאומי מדבר על 25% לבודד, גם לילד וגם למבוגר. אני סבור שלבודד מבוגר יש הוצאות גדולות יותר מאשר לילד בודד.

אני מבין שאנחנו עומדים במרוץ עם הזמן בגלל הרפורמה.

ס. דרובלס:

אני מציע שתזומן פגישה עם טחנכים, כי אותי מדאיגה הבעיה של הילד היתום הנמצא לא אצל הוריו הטבעיים, ואנשי המוסד לביטוח לאומי יבדקו את הדברים.

מה הדין במקרה של ילד הנמצא במוסד? א. לבנבראון:

חלק מן הסכום משולם למוסד. ח. שמעוני:

חלק מצטבר לזכותו של הילד. ד. רוטר:

אני מוכן להצטרף להצעתו של חבר-הכנסת דרובלס. מ"ס היו"ר ס. ורטמן:

ה ו ח ל ט: לאשר התאמת השיעורים בהסכם ההטבה הטוביאלית בעקבות תיקון מס' 18 בחוק הביטוח הלאומי.

חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח-1968
צו בדבר הערכה מחדש של קיצבאות נכות ותלויים

אתם בוודאי זוכרים את השינויים שנכנסו ד. רוטר:

במסגרת הרפורמה כאשר צומצמו הסכומים המיוחדים שיכולים היו לקבל נכים בצורה של הקלות מס הכנסה. המטשלה חפשה דרכים כדי לתת לקבוצות אלה תמורה מסויימת להפסד של אותה הקלה במס שהיתה קשורה בזיכויים הקודמים, אם כי לא כולם בוטלו וחלק מהם ישארו לתקופה מעבר גם אחרי 1 ביולי.

כשבדקנו את הנושא הגענו למסקנה שהדרך הטובה ביותר היא לקשור שני דברים שונים: את ענין השינויים במערכת המס, וכזכור לחברי הוועדה נכי העבודה דושו בזמנו השלמת השערות מחדש של גובה קצבאות הנכות. קצבאות הנכים והתלויים היו צמודות לא לשכר במשק אלא למדד המחירים שלפיו שולמה תוספת יוקר לעובדי המדינה. כדי לתקן את הפיגור בתשלום תוספת היוקר נתנו מפעם לפעם שערוכים נוספים אלא שגם הם היו רק פיצוי חלקי.

ההצעה שלפנינו באה לסגור לחלוטין את כל הפער שנוצר. מי שנהנה במיוחד מן התוספות הבאות כתוצאה מהשערות הם אותם נכים שנפגעו בעבר הרחוק יותר מפני שההצטרף לגביהם היתה רק חלקית. יש הבדל הסכומים שמקבלים נפגעים היום ובין אלה שקיבלו נפגעים בעבר. התיקון בא לחסל את העיוות שנוצר רטרואקטיבית החל משנת 1954 מאז הופעל החוק לנפגעי עבודה. השחיקה לגבי הנפגעים בעבר נפסקה בראשית שנות השבעים, קודם על-ידי שערוכים ואחר-כך על-ידי תיקון מס' 3. הבעיה היא הגיבנת שאנחנו מושכים על עצמנו מהעבר הרחוק יותר.

הקצבה המוגדלת תמשיך להיות צמודה לשינויים בשכר הממוצע ותוספות היוקר.

הקפיצה הגדולה היא מ-1964/65 ל-1965/66. א. לבנבראון:
מה הסיבה לקפיצה זו?

בשנים 1966-1967 התחילה אבטלה בארץ, ד. רוטר:

המחירים כמעט לא עלו וההפרשים היו קטנים. לעומת זאת, בתקופת אינפלציה, אחרי הפיחות של 1962 היתה ארוזיה ולא היה פיצוי של תוספות יוקר. המספרים האלה הם הפרש בין פיצויים שניתנו בתוצאות יוקר ושערוכים במלואם ובין עליה מלאה. במקרה זה, האחוזים של 1965, 1966, 1967 מבטאים את המיתון במשק.

כמה נכים כאלה יש? מ"ס היו"ר ס. ורטמן:

זו קבוצה סגורה. יש לנו סידורים של ד. רוטר:

התיישנות והקבוצה יכולה רק להיות קטנה יותר ולא לגדול. בינתיים היא גדולה למדי.

אני מציע לאשר את ההצעה.

מ"ם היו"ר מ. ורטמן:

ה ו ח ל ט: לאשר חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח-1968
צו בדבר הערכה מחדש של קיצנאות נכות ותלויים.

חוק דמי מחלה, תשל"ה-1975 - הצעת חוק מטעם חבר-הכנסת מ. שחל

מ"ם היו"ר מ. ורטמן:
נציגי ההסתדרות הוזמנו לישיבה זו
אבל בגלל סיבות שאינן תלויות בהם לא
יוכלו לבוא. לא נסיים היום את הדיון בהצעת החוק.

י. גטניו:
את התיקון האחרון קיבלתי הנוקר. אני
רואה שהשינויים הם קלים, בעיקר בניסוחים.
אני מבין שתהיה עוד ישיבה בנושא זה.

מ. שחל:
בתקופת הבירורים והמחשבות, כשההצעה הובאה
בקריאה טרומית ועל-פי ההשגות של חלק
מחברי הוועדה אם ללכת בדרך של ביטוח כללי במסגרת הביטוח הלאומי או ללכת
בדיון שבהצעת החוק שהגשתי נתגבשה מסקנה ללכת לפי הכללים שבהצעת החוק
המקורית, כלומר, המעביד יהיה חייב לשלם לכל עובד בעת המחלקה תקופה מסויימת
לכל חודש. ההצעה מדברת על יום וחצי לחודש עם זכות צנידה ל-90 ימים. המעביד
יוכל לבטח את התקופה בקופת גמל. כל הפירוט בהצעה הנוכחית בא כדי להגדיר
סוגים שונים של עובדים, עובדים יומיים ועובדים חודשיים, כיצד יחושבו
ימי המחלה, השכר שבא בחשבון לתשלום וכו'.

מאחר שגם ארגוני המעסיקים וגם נציגי
ההסתדרות השתתפו בכל הדיונים הטרומיים, בשני המחזורים, בכנסת השביעית
ובכנסת השמינית, ומאחר שגם מר גטניו אומר שהתיקונים קלים בלבד, אני מציע
שטוב יהיה אם נקבל הערות בכתב והוועדה תתייחס אליהן.

מ"ם היו"ר מ. ורטמן:
מר גטניו שומע את הדברים. נודיע למד
בתנזון שעד לישיבה הבאה יעביר אלינו
את השגותיו בכתב ואנחנו נתייחס אליהן בישיבה הבאה, שאני מקווה שתהיה
מסכמת.

מר גטניו:
בדבריו לא התכוונתי להצעה הבסיסית שהוגשה
על-ידי חבר-הכנסת שחל אלא התייחסתי להצעה
מחודש מאוס, שהוגשה אחרי תיקונים של משרד העבודה, שלגביה אין שינויים
יסודיים. לגבי ההצעה מחודש מאוס הבענו הסכמה עקרונית אם כי היו לנו
הסתייגויות מסויימות.

מ"ם היו"ר מ. ורטמן:
נצביע על הסעיפים אחרי שנקבל את ההסתייגויות
של ההסתדרות ושל המעסיקים.

י. ברק:
צריך לזכור שחוק דמי מחלה לא חל על
כל העובדים במדינת ישראל אלא רק על
עובדים שאין להם הסדר אחר לדמי מחלה.

החוק מביא בחשבון את ההערות שהושמעו
בוועדת העבודה. ועדת העבודה דנה בחוק הזה במספר לא קטן של ישיבות.
בעקבות הדיונים היה צורך להוסיף סעיפים, להבהיר ולפרט.

סעיף 1:

י. ברק:
ההגדרה המופיעה כאן קיימת בכמה חוקים.
יש דבר דומה בחוק הביטוח הלאומי, תיקון
מס' 16. הכוונה היא לכלול את כל סוגי העובדים שיש לגביהם הסדר של דמי
מחלה. הביטוי "הסכם קיבוצי" כולל אך ורק הסכמים שהוגשו לרישום במשרד
העבודה. יש הסכמים קיבוציים שלא הוגשו למשרד העבודה אבל יש שם הסדר של
דמי מחלה. לדוגמה, חוקת העבודה של עובדי עיריית תל-אביב לא הוגשה כהסכם
קיבוצי אבל יש שם הסדר של דמי מחלה. היות ואנחנו רוצים שהחוק לא יחול
עליהם אנחנו רוצים להוציא אותם וצריך שתהיה הגדרה דחבה בכל האפשר. זה
נוסח שנתגבש אצלנו כדי לבטא הסכם קיבוצי במובן הרחב ביותר של המלה.

האם יש כאלה שלא חל עליהם צו הרחבה?

א. לבנבראון:

ענף שאין בו הסכם קיבוצי כללי אין בו צו הרחבה. אנחנו מוציאים צווי הרחבה רק לפי ענפי עבודה. יש ענפים שלא מוסדרים.

י. ברק:

סעיף 2:

סעיף זה מדבר בעד עצמו, הוא הסעיף העיקרי המעניק את הזכאות לדמי מחלה.

י. בחק:

סעיף 3:

בסעיף קטן (ב) הלכנו באותה דרך של הגדרת עבודה מתאימה כמו בניטוח אבטלה.

י. ברק:

מ"ס היו"ר מ. ורטמן:
בניטוח אבטלה יש פסק זמן, - הפסיק לעבוד, התחיל לעבוד במקום אחר ושוב הפסיק. כאן מדובר על מי שעובד ואין הצמדה לתעריפי שכר. יכול להיות שחודשיים עבד במקום מסויים וקיבל - 25 ל"י, ובמקום אחר קיבל - 20 ל"י. מה פירושה של עבודה עיקרית? אני הייתי מדבר על הסכום הגבוה יותר.

מדובר על סוג עבודה ולא על שכר. אנחנו עדיין לא מדברים על דמי מחלה.

י. ברק:

סעיף 4:

י. ברק:
בסעיף קטן (ג) אנחנו מסכימים את הסעיפים 9 ו-10. בסעיפים אלה נקבע שאפשר לעשות ביטוח דמי מחלה במקום חובת התשלומים כלומר, המעביד יכול לבטח את העובד בקופת גמל וברגע שהוא עושה את הביטוח ברור שתקופה זו לא צוברת לן את הזכאות לדמי מחלה.

סעיף 5:

האם לגבי עובד במשכורת אין הגבלה?

י. דרניצקי (יודין):

יש, 75% מהשכר שהיה זכאי לקבל אילו עבד.

י. ברק:

לאיזו תקופה?

י. דרניצקי (יודין):

לתקופת מחלתו.

י. ברק:

בין ההסכמים הקיימים כיום יש כאלה המקנים 70% משכרו של העובד ויש המקנים

מ. שחל:

80% מן השכר. חוק שבא לקבוע נורמה איננו יכול לקבוע שיעור נמוך מן המקובל אם מעביד ירצה לשלם יותר - הוא רשאי לעשות זאת. מכל מקום, בכל מקרה שאין בו הסכם ואין צו הרחבה - התשלום יהיה 75%.

מה קורה במקרה שפועל חבד קופת-חולים עובד במקום שאין בו הסכם קיבוצי?

א. לבנבראון:

החוק יחול עליו. קופת-חולים מבטיחה לו את הטיפול אבל לא את השכר.

מ. שחל:

קבלת דמי מחלה הם כמו לגבי עובדים במקומות שיש בהם הסכמים. העובד חייב להמציא אישור

מ"ס היו"ר מ. ורטמן:

רפואי על מחלתו.

אשר לדמי מחלה: לא יתכן שמי שעובד בענף

לא מוסדר יקבל יותר ממי שעובד בענף מוסדר. אני מקבל אל ההצעה בדבר 75% אבל יש לשמור שלא נקפח בכך עובדים המועסקים בענפים מוסדרים שם מדובר על 70% בלבד.

מ. שחל:
החוק קובע מינימום מסויים. החוק הגדול
איננו חל על ענפים מוסדרים. חוק זה
מדבר על ענפים לא מוסדרים וכוונתו לעוזרות בית, זבניות, ספריות וכו'.

מ"מ היו"ר מ. ורטמן:
מטעם הסתדרות הפקידים יש הסכם עם ענף
הזבניות בחנויות הגדולות. הסכם זה לא
חלק על הזבניות בחנויות הקטנות. אם בחנויות הגדולות מדובר על 80% -
זה צריך לחול גם על החנויות הקטנות. אם מדובר על 70% - זה צריך להיות
הכלל בשני המקרים. אני מבין שהכוונה היא לקבוע מינימום של 75%.

י.ז. אמיר:
קודם כל אני מבקש לבדוק על היוזמה של
חבר-הכנסת משה שחל. הצעה זו באה לחזק
את הפועלים השכירים שטרם מאורגנים, לצערי, לא מסיבות התלויות בהם.

נכון שבמסגרת הסכמים קיבוציים יש ביטוח
לפועלים יומיים - הפועלים החודשיים מכוסים בדרך-כלל לאורך כל הקו -
ורומני שבמפעלים מאורגנים ומתקדמים דמי המחלה מגיעים עד ל-80% ולפעמים
אפילו ל-90% מהשכר היומי של העובד, אבל כשנעשה חישוב מדוייק מתברר
שהמכוס איננו מגיע אפילו ל-50% או 60% מפני שדמי מחלה משולמים לפי
שמונה שעות עבודה בשעה שפועלים אינם עובדים תמיד רק שמונה שעות.

ההצעה הנדונה הובאה לידיעת מוסדות
ההסתדרות. עד כמה שידוע לי הופיע חבר-הכנסת שחל בפני ועדה מוסמכת
של הוועד הפועל של ההסתדרות. מאחר ונציגי ההסתדרות קבלו הסבר אני
בטוח שאילו היו להם הערות לא היו מהססים להעיר על כך.

מ"מ היו"ר מ. ורטמן: הם יופיעו לפנינו.

י.ז. אמיר:
העיקרון צריך להיות שאם החוק יתן
לפועלי ישראל אחוז גבוה יותר משנות
הביטוח - אכרך על כך. לשם כך צריך להביא את החוק לידיעת כל נותני
העבודה ואני סמוך ובטוח שוועדי העובדים במקומות העבודה יעשו להגדלת
דמי המחלה לעובדיהם לפחות בהתאם למה שייקבע בחוק. לכן אינני חושש שנדבר
על 80%, 90% או אפילו 100%.

מר גטניו:
אחת ההשגות שלנו היא בכיוון הפוך.
לפני יומיים התקיים בחיפה כנס של מהנדסי
יעול והגיעו למסקנה של 5% ימי עבודה אבודים במשק בגלל העדרויות של
יום עד שלושה ימים, וזוהי בענפי הייצור ולא במשכורות הגבוהות. העדרויות
אלה פוגעות ביותר בייצור מפני שהן לא מתוכננות.

מ"מ היו"ר מ. ורטמן: על כך אפשר להתגבר בסתן תמדיץ.

מ. שחל:
בסעיף 2 (ב) מדובר על תקנות שיחקין שר
העבודה באישור ועדת העבודה של הכנסת.
במסגרת תקנות אלה יהיה מקום להתייחס לבעיות השונות. אגב, אחת המסקנות
של הכנס אותו הזכיר מר גטניו היא, שכלל שהשכר גבוה יותר התעדרות קטנה
יותר.

החוק המוצע בא לענות על לקונא שיש כיום
לגבי קבוצה של 150 אלף עובדים שאין להם כל הסדר. שר העבודה יקבע בתקנות
את הנהלים השונים. אני מקווה שפרק הזמן בין קבלת החוק והתקנת התקנות
יאפשר לוועדת העבודה להתייחס אליהן לעומקן.

י.ז. אמיר:
על נושא ההעדרויות נערכו מחקרים רבים.
כדי למנוע או לצמצם לפחות את ההעדרויות
צריך קודם כל לקבוע מספר שעות עבודות בשבוע שעובדי הייצור יוכלו לנוח
ולשוב דעננים לעבודה. הצעתי היא לעבוד חמישה ימים בשבוע 41 שעות, בתנאי
שהעובד לא נעדר באחד מהימים האלה.

אני מציע שנקיים דיון בנושא ההעדרויות.

סעיף 6:

צריך לציין את התוספת הספציפית המקובלת
במספר מקומות עבודה.

י.ז. אמיר:

אין לי התנגדות לכך. אני מניח שההסתדרות
תבקש לכלול במסגרת דכיבי השכר את התוספות

מ. שחל:

הספציפיות.

לא יעלה על הדעת שמי שעובד במקום בלתי
מאורגן יהנה מתנאים טובים יותר מהניתנים
למי שעובד במקום עבודה מאורגן. אני מציע לבחון אם התוספת הספציפית נהוגה
גם לגבי ימי עבודה. צריכה להיות בענין זה הגדרה כללית.

מ"ם היו"ר מ. ורטמן:

צריך לזכור שבדברים אלה יובא לפני הוועדה.
היתה הסכמה על כך שעובדים לא מאורגנים
צריכים לקבל קצת פחות מעובדים מאורגנים כדי שיהיה בכך תמריץ להתארגנותם.

י. ברק:

אנחנו לקחנו את הרכיבים המשמשים בסיס
לתשלום פיצויי פיטורין. צריך לזכור שבתקופת מחלה העובד איננו עובד
והתוספות המיוחדות הן תמורת עבודה מס. העיקרון אשר הנחה אותנו בחוק
זה היה להגיע עד לסף הזכויות הניתנות במסגרת ההסכמים הקיבוציים או
להשוות ולתת קצת פחות. תמיד יכולים עובדים להצטרף למסגרת של הסכם קיבוצי
ואז יקבלו את מה שנקבע באותו הסכם. החוק איננו מונע להוסיף למסגרת ההסכמים
הקיבוציים.

זה איננו מוצדק. מדוע הפרט צריך לסבול
אם מקום העבודה איננו מאורגן?

ד. לוי:

כל החקיקה בתחומי העבודה קבעה עד כה נורמות
פחותות מאלה הקיימות בהסכמים. חוק זה עומד
למעשה בשורה אחת עם החוקים השונים שבתחום חקיקת העבודה. העיקרון הוא
שהמסלה איננה מתערבת אלא היא משאירה פתח להסכם בין המעביד לבין העובד.
מתי המדינה התערבה? - במקרים שבהם נוכחה לדעת שנוהג איננו חל על כל
העובדים ונשארים "כיסים" של החלשים במשק שאינם מקבלים דבר. החוק הנדון
מדבר על מקומות עבודה קטנים שיד הארגון לא הגיעה אליהם וספק אם תגיע
אליהם, שבהם מועסקים 150 אלף איש, והוא בא לתת להם את המינימום. החשש
שלי הוא שאם נרבה בהטבות יוצר מצב שאיש קשיש לא יתקבל לעבודה ואז במקום
להיטיב אנחנו עלולים להרע.

מ. שחל:

היועצים המשפטיים של משרד העבודה גילו
בנושא זה גישה ליברלית מתקדמת ואני מברך על כך.

מ"ם היו"ר מ. ורטמן:

אנחנו דנים בחוק בקריאה טרומית ולא בקריאה
ראשונה. תהיה לנו ישיבה עם נציגי ההסתדרות.
אני מציע שלא נעמוד עכשיו על פרטים אלא כאשר נדון בחוק בקריאה ראשונה
נדון על כל סעיפיו ונצביע על כל סעיף וסעיף. אני מציע שנתעכב עכשיו רק
על סעיפים שבהם יש הערות כלליות.

סעיף 7:

אין הערות.

סעיף 8:

אין הערות.

סעיף 9:

אין הערות.

סעיף 10:

האם רוב העובדים פירושו רוב רגיל?
י.ז. אמיר:

י. ברק:

צריך לציין זאת.

י. ז' . אמיר:

לא.

י. ברק:

סעיף 11:

אין הערות.

סעיף 12:

אין הערות.

סעיף 13:

כאן מדובר על הסכם אישי שבין העובד לבין המעביד. במקרה כזה יש אפשרות בחירה בין מה שקבוע באותו הסכם לבין הנאמר בחוק זה.

י. ברק:

סעיף 14:

אין הערות.

סעיף 15:

אני מציע שנקבע את התאריך של ינואר 1976 בקריאה ראשונה נוכל להקדים אותו, אם יהיה

מ"מ היו"ר מ. ורטמן:

מקום לכך.

סיימנו בכך את הדיון הטרומי. את הדיון בקריאה ראשונה נקיים עם נציגי ההסתדרות ונציגי המעסיקים.

אני מציע שהיועצים המשפטיים של משרד העבודה יתחילו לחשוב על התקנות כדי שבעת הדיון בקריאה ראשונה נוכל לדון גם על התקנות.

י. ברק:

התקנות אינן תנאי לביצוע החוק.

מ"מ היו"ר מ. ורטמן:

מחר לא נוכל לקיים ישיבה של הוועדה בגלל ישיבה של מליאת הכנסת. ישיבתנו הבאה תתקיים

ביום ששי בשעה 10.00.

הישיבה נבעלה בשעה 10.30.